

FORRÁSMUNKÁK

1. Dr. Bellyei L.: i. m.
2. Varga Balázs: Az anyanyelvi nevelés gyakorlatának bírálata. Az anyanyelvi oktatás korszerűsítéséért. Szerk.: Szépe György Tankönyvkiadó Bp., 1976.
3. Nagy József: A fogalmazás élményszerűsítése és a téma. A Tanító 1972. 5., 6-7., 8. sz.
4. Dr. Bellyei L.-Richter S.-né: Az írásbeli kifejezőképesség fejlesztése 1-2. osztályban. A Tanító 1975. 10. sz.
5. Nagy József í. cikke.
6. Embernevelés. (A Győri Tanítóképző Intézet tanárainak pedagógiai tanulmányai.) Szerk.: dr. Baksa József. OPKM Bp., 1973.
7. Kunoss Judit: Önálló tanulói tevékenység a fogalmazásórán. A Tanító 1976. 4. sz.
8. Roger Gal: Hol tart a pedagógia? Gondolat Kiadó, 1967.
9. Erika Landau: A kreativitás pszichológiája. Tankönyvkiadó Bp., 1974.
10. Balassa László: Komplex módszer a fogalmazástanításban. Magyartanítás 1963. 6. sz.
11. Feladatlapok alkalmazása anyanyelvi órákon az ált. iskola 1-4. osztályában. Szerk.: Papp Józsefné és Cynolter Magda. Fővárosi Pedagógiai Intézet kiadványa 1973.



DR. PLESKÓ ANDRÁS

Szeged

Rajprogram tervezése

Az úttörőcsapat éves programját csak akkor tudja jól, eredményesen teljesíteni, ha a tervezet végrehajtásában, a munkában, azaz az úttörőéletben nemcsak a kisdobosok és az úttörők vesznek részt lelkesen, hanem hivatásbeli hozzáállással a rajvezetők, ifjúvezetők, valamint a nevelőtestületek is. A csapatprogram részei, összetevői a rajprogramok, melyek elkészítése komoly és nehéz feladatot jelent a rajvezetőségeknek.

A rajprogram elkészítése előtt legelső feladatomban az úttörőévi munkára történő felkészülés. Minden tanév előtt (már augusztus elején) áttanulmányozom a Magyar Úttörők Szövetsége úttörőévi programját és iskolánk úttörőcsapatának évi fő feladatait. Szüntelen elemzem – osztályomra, rajomra vonatkoztatva – a Magyar Úttörők Szövetsége működési szabályzatát, és ugyancsak érdeklődéssel veszem kézbe az egyre jobb összeállításban megjelenő úttörőzsebkönyvet, a „Tapasztalatcsere”-sorozat és az Úttörővezető folyóirat számait. A vizsgálódás sorából természetesen nem maradhat ki a Rendtartás sem. Számomra kedvező helyzet az, hogy 1977. júliusában részt vehettem a Balatonyorokon megrendezett Országos rajvezető-találkozón és módszervásáron. „Módszerimért” számos értékes „módszert” kaptam cserébe az ország minden táját képviselő kartársaimtól, s azóta is levelezőkapcsolatot tartok fenn néhány rajvezetővel, mert szükségesnek tartom mások úttörőmunkáját is megismerni. Végül a sablonosság elhagyásával felsorakoztatomban eddigi hasznos tapasztalataimat és megfigyeléseimet.

Különösen sok előkészülettel, felméréssel jár az 5.-es osztályfőnök rajvezető munkája. A folyó tanévtől újra „kezdő” úttörővezető lettem. Egy új úttörőközösséggel kezdtem meg ismét a rajvezetést, de nem vártam be szeptembert. Lehetőségem volt az

előző tanév befejezése előtt megtudnom, hogy melyik 5. osztálynak leszek osztályfőnöke. Elvem, hogy a rajvezetést magamnak tartom fenn. Tavasszal már figyelni kezdtem leendő osztályomat mint közösséget. Az osztályt átadó kartársnő hosszasan elemezte kérésemre a közösség munkáját, életét. Mivel egy-egy osztálynak összetételénél fogva más és más a tanulmányi szintje, szorgalma, közösségi munkája, illetve a szülői munkaközösségnek a kapcsolata a nevelőtestülettel, nem mindegy, hogy hogyan akarom az úttörőévi programot összeállítani. E kérdésnél az Országos Pedagógiai Intézet által 1976-ban kiadott Módszertani Levél – örömmel fogadtam – meghatározza, illetve alá-húzza az osztályfőnök rajvezető hatáskörének jelentőségét. Nem árt, ha néhány vonatkozó megállapítást idézek.

„... Ha az osztályfőnök rajvezető, akkor a Működési Szabályzatban meghatározott hatáskörrel részt vesz a rajmunkaterv elkészítésében, szervezi a mozgálm tervező, programalkító munkáját. Ez esetben időről időre saját osztályfőnöki tervébe beépítheti a raj munkafolyamatát is.

... A jól elkészített osztályfőnöki foglalkozási terv feltétele annak, hogy az osztályfőnök tervszerűen megoldhassa azokat a feladatokat, amelyeket a Rendtartás meghatároz...”

A Rendtartás nem választja külön a feladatokat, az osztályfőnöki és rajvezetői teendők összekapcsolódnak. A Módszertani Levél ajánlásai sokak számára – legalábbis az első hatás visszhangjaként – felesleges adminisztrálásnak tündek. A gyakorlat rövid időtartama során kapott jelzések, tapasztalatok igenis megerősítik az ajánlások helyességét.

Az osztályfőnök foglalkozási terve – a javaslat alapján – a következőket tartalmazza:

1. Helyzetelemzés és a belőle adódó feladatok.
2. Az osztályfőnöki órák tanmenete (órák terve).
3. Csatolt dokumentumok.
 - a) a raj programja, munkaterve;
 - b) az osztály szülői munkaközösségének munkaterve;
 - c) esetleges egyéb dokumentumok.

Fentiek értelmében készítettem el a foglalkozási tervet. Különösen a helyzetelemzés elkészítése adott sok segítséget az újabb rajom programjának összeállításához. Csapatvezetőm kiadvány 1977. 17. évfolyama 5. számában ismertette a csapatprogram tervezését. Ehhez hasonló külső formájában a rajprogramunk, de megjelölésében és felsorolásában eltér attól. Az előző években különböző módozatokban állítottuk össze a programot, a folyó tanév elején már a mások által is jól bevált módszer alkalmazásához folyamodtam. Szeptemberben az egész úttörőévi programot elkészítettük ugyan, részletesen azonban csak az I. negyedévi tervet dolgozta ki a rajvezetőség. A II. negyedévi részletezést november közepén állítottuk össze. Az év eleji feladatok sokasága miatt az I. negyedévi tervezet a legterjedelmesebb. A majd későbbiek során elkészítendő III. negyedévi munkaterv is kibővül, mert csapatmegbízatásból a mi rajunk szervezi és vezeti le májusban a csapat VIT-vetélkedőjét. Helyszűke miatt a bemutatott rajprogramból kimaradtak a határidők és a felelősök felsorolása.

Csapatalkciók, rendezvények, feladatok	Rajfeladatok	Őrsi feladatok	(1) Továbbképzés (2) Irodalom (3) Koncentráció
<p>EGYÜTT- EGYMÁSÉRT mozgalom</p> <p>A Nagy Októberi 60. évfordulója Szocialista Forradalom</p> <p>„Auróra-akció”</p>	<p><i>Rajvezetőség:</i></p> <p>a) a megalakult rajvezetőség első feladatai:</p> <ul style="list-style-type: none"> - javaslatok a névadásokra (raj, őrsök); - rajmunkatervi javaslatok, ötletek gyűjtése; - a negyedéves rajprogram összeállítása; - az ülések rendjének megállapítása; <p>b) az ifjúvezetők fogadása (patronálás keresése), munkájukkal besegítés (irányítás).</p> <p>Felelős: rajvezető. Határidő: szept. 20.</p> <p><i>Rajmunka:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rajgyűlés szept. 25-ig – 1. <i>rajfoglalkozás:</i> <ul style="list-style-type: none"> - a rajvezetés, az őrsi tisztségviselők megválasztása (demokratizmus elve alapján), névadás; - a raj programjának (I. negyedév részletesen) megbeszélése (akciók, programok), tervezése, kidolgozása; - 15 pajtás delegálása az okt. 3-i csapatgyűlésre; - őrsi kollektív próbalapok elkészítése. 2. Az Együtt – egymásért mozgalom első szakaszának – NOSZF – előkészületei: kiállítási anyag (színes falevelek, képek, cikkek, bélyegek, jelvények stb.) gyűjtése. 3. Védnökség vállalása – közösen – 5. b osztály Lenin rajával: <ul style="list-style-type: none"> - az úttörővagon megőrzése, óvása; - a halasmedence tisztítása, védése. 	<p>Az őrsök megalakulása (újrászervezése, névadás):</p> <ul style="list-style-type: none"> - tisztségviselők megválasztása; - a pajtások kívánságainak felmérése; - őrsi és egyéni próbafeladatok, vállalások, megbízatások felmérése; - őrsi alapítólevelek készítése (csatakiáltás, riadólánc); - zsebkönyvek vezetésének beindítása – felkészítés (tanulmányozása). <p>„Bukásmentes őrs” akció meghirdetése (rajfeladat őrsi bontásban).</p> <p>Az „Egy család – egy őrs” akció tervezése, beindítása (kirándulás).</p> <p>Jelentkezés a Kulturális Szemlére.</p> <p>Részvétel az iskolai és úttörő sportrendezvényeken.</p> <p>Játék (lehetőségek kihasználásával) a szabadban.</p> <p>A hasznosanyag-gyűjtési tervek elkészítése.</p> <p>Az 1. rajfoglalkozás második felében őrsönként játék – sport.</p>	<ol style="list-style-type: none"> (1) Jelentkezés az iskolai szakkörökre és a csapat aktuális továbbképzési rendezvényeire. (2) – 1977–78-as úttörőévi programfüzet. – Módszertani útmutató 1. száma. – Úttörővezető. (3) – Csapatprogram-tervezet. – Az első két osztályfőnöki óra. – Az osztályfőnöki tanmenet és helyzetelemzés – feladatok.

	<p>4. Jelentkezés az Edzett Ifjúságért mozgalomra.</p> <p>5. Bélyegzős igazolások a kollektív próbapokon.</p>		
<p>Október</p> <p>A forradalmi tettek hónapja</p> <p>Csapatgyűlés</p>	<p><i>Rajvezetőség:</i></p> <p>a) patronáló kapcsolatok keresése a szülőkkel, KISZ-alapszervezetekkel, üzemi brigádokkal – szervezés, tervezés;</p> <p>b) megteremteni minden pajtás számára a forradalmi tett lehetőségét.</p> <p><i>Rajmunka:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A raj jelszava: Példaképeink a kommunisták! 2. Felkészülés a NOSZF 60. évfordulójára: <ul style="list-style-type: none"> – levélmozaik-verseny, a pályázatok elbírálása (a legjobbak kiállításra válogatása); – „Lenin-fal” készítése (kiállítás) a vagyonban. 3. A „Mienk a szó” csapatfaliújság októberi havi szerkesztése csapatmegbízatként. 4. A rajzszó elkészítése. 5. Műsor összeállítása (tervezés, szervezés) a raj Ki mit tud?-ra. 6. A rajnapló elkészítése, vezetése. 7. 2. <i>rajfoglalkozás</i> – a küldöttség részvétele a csapatgyűlésen (felszólalás: terveink). 8. 3. <i>rajfoglalkozás</i> – „Csak magunk közt” – őrsi keretekben: játék, sport. 9. Rajriadó! – a riadólánc próbája őrsként (egy időben azonos befutási célba). 10. Bélyegzős igazolások a kollektív próbapokon. <p><i>A rajvezető feladata:</i> differenciált irányítás, az ifjúvezetők (3 őrsvezető) eligazítása, a feladatok elvégzésének biztosítása.</p>	<p>Szeptemberi számadás: ellenőrzés, értékelés (kritika, önkritika).</p> <p>Teljes részvétel az Edzett Ifjúságért tömegsport mozgalomban.</p> <p>Őrsi zászlók elkészítése.</p> <p>A hasznosanyag-gyűjtési akció első szakasza.</p> <p>Kik érik el a legjobb eredményt orosz tantárgyból („a legjobb oroszok”) nov. 7-ig? – verseny.</p> <p>Patronáló kapcsolatok keresése őrsként „összekötő” szereppel. (A November 7. őr felveszi a kapcsolatot a FÜSZÉRT Válgalat KISZ-alapszervezetével.)</p> <p>Részvétel az úttörő olimpia és az ügyesség, bátorság házi versenyein.</p> <p>Egy család – egy őr mozgalom realizálása – kirándulások.</p> <p>A kiállítási anyag gyűjtése őrsként.</p> <p>Részvétel az úttörőcsapat plakátkiállításán.</p> <p>A 3. rajfoglalkozás játék programja mellett őrsként a zsebkönyvek kiállítása, vezetése (próbafeladatok).</p> <p>Őrsi foglalkozások családnál.</p>	<ol style="list-style-type: none"> (1) Őrsi egészségőrök (9 tanuló) részvétele tanfolyamon (az Ifjúsági Vöröskeresztes Csoport rendezésében). (2) – Úttörővezető válogatott anyaga 25., 41–53., 85., 176. o. – Pionirláng II. 9. o. – Úttörővezető. – Pajtás. (3) Szülői értekezlet témái.

November
A nagy ünnep
„Országos játék:”
RIADÓ!

Rajvezetőség: a szeptemberi és az októberi úttörőmunka értékelése rajvezetőségi szinten, a raj II. negyedévi programjának részletes kidolgozása.

Rajmunka:

1. Részvétel az „országos játék”-ban (nov. 5.). (Program és a forgatókönyv külön.)
2. Kiállítások és egy szovjet film megtekintése.
3. A vagonkiállítás megrendezése a Lenin rajjal együtt – „Lenin-fal”.
4. Téli ünnepre készülődés – az 1. b o. patronálása.
5. **4. rajfoglalkozás:** – a Szovjetunióban járt KISZ-es fiatalok élménybeszámolóit Lenin-grádról; – a rajvezető ismerteti moszkvai és kievi élményeit.
6. **5. rajfoglalkozás:** a vörös nyakkendő becsülete: „Viseld büszkén a vörös nyakkendőt!”
7. Kapcsolat felvétele a Béke raj és a 10. Volán Vállalat 1. sz. KISZ-alapszervezete között.
8. Bélyegzős igazolások a kollektív próbálásokon.

A rajvezető feladata: a rajvezetőség munkájának segítése, a közösség folyamatos „összekovácsolása”, a „NAGY ÉVFOR-DULÓ” ünneplése meggyőzőségi céllal (sablonok mellőzéseivel).

Készülődés a raj Ki mit tud?-ra (pantomim csoport megalakítása! – műsor összeállítás).

A gyengébb tanulók patronálása.

Részvétel az asztalitenisz háziversenyen.

November 5-én órsonként egy-egy szülő orosz ételkülönlegességek készítését vállalja vendéglátással.

Órások felvilágosító munkája, bemutatója az 1. b osztályban a fogászati és testápolási hónap alkalmából.

A CIMEA órs tudósítása az órsvezetőnek a vagonkiállításról.

Készülődés a télapói ajándékozássra (1. b patronálása).

A November 7. órs részvétele november 4-én a FÜSZÉRT Vállalat november 7-i ünnepségén – órsi zászló átvétele.

Részvétel az iskola hulladékgyűjtési akciójában.

(1) Órsi egészségőrök részvétele tanfolyamon.

Órsi krónikások részvétele a városi úttörőházban rendezendő tanfolyamon.

A szakköri tagok munkájának ellenőrzése.

(2) Módszertani vásárról hozott anyagok, Úttörővezető, Pajtas.

(3) Csapatprogram-tervezet.

II. NEGYEDÉV – 1977. december, 1978. január, február

December
Jön a télapó!

Ady szavalóverseny

Rajvezetőség: A rajvezetés I. negyedévi munkájának értékelése (kritika, önkritika).

Rajmunka:

1. **6. rajfoglalkozás:** – Ki mit tud? rajvetélkedő; – klubdelután.

A November 7. órs részvétele a patronáló KISZ-alapszervezetnél, a FÜSZÉRT Vállalat télapó estjén műsoradással.

Részvétel az Ady-szavalóversenyen.

Az „Úttörők Szegedért” akcióban való részvétel órsonként – gyűjtőmunka: nép-

(1) Órsi egészségőrök részvétele tanfolyamon.

Órsi krónikások részvétele a városi tanfolyamon.

	<p>2. Télapó ünnepség: a raj által készített ajándékok átadása az 1. b osztályban.</p> <p>3. Szünidei program tervezése.</p> <p>4. A városi úttörőelnökség által novemberben meghirdetett „Úttörők Szegedért” akció I. szakaszában (1917. nov.–1978. márc. 1.) való részvétel – gyűjtés.</p> <p>5. 7. <i>rajfoglalkozás</i>: őrök közötti ügyességi – játékos-vetélkedő.</p> <p>6. Bélyegzős igazolások a kollektív próbálapon.</p>	<p>művészeti tárgyak és Szegeddel kapcsolatos bélyegek gyűjtése (a szülők bevonásával).</p> <p>Kapcsolatfelvétel a CIMEA őr és a 10. sz. Volán Vállalat 4. sz. KISZ-alapszervezete között.</p>	<p>(2) Úttörővezető, Pajtás.</p>
Január Kulturális bemutató – Ki mit tud?	<p><i>Rajvezetőség</i>: A VIT-vetélkedő forgatókönyvének elkészítése.</p> <p><i>Rajmunka</i>:</p> <p>1. 8. <i>rajfoglalkozás</i>: az első félévi tanulmányi, úttörőmunka, a magatartás és a szorgalom értékelése (zsebkönyvek kiállításának ellenőrzése).</p> <p>2. 9. <i>rajfoglalkozás</i>: „Csak magunk közt” – őrök önálló programja.</p> <p>3. A raj Ki mit tud? vetélkedőjéről továbbjutott szereplők felkészülése a csapat kulturális bemutatójára.</p> <p>4. A gyengébb tanulók patronálása.</p> <p>5. Bélyegzős igazolások a kollektív próbálapon.</p>	<p>Hógolyózás – „távolsági” játékos szánkóverseny.</p> <p>Részvétel az ügyesség-bátorság házi döntőjén (lehetőség esetén) és a sakkversenyen.</p> <p>Felkészülés a februári rajkiállításra (Béke – barátság).</p> <p>Anyaggyűjtés a CIMEA-faliújság elkészítéséhez.</p> <p>A VIT őr részvétele a csillebérci táborozással kapcsolatos pályázaton (határidő: január 15.).</p> <p>A 8–9. rajfoglalkozásra őrök önálló felkészülése.</p> <p>Felkészülés a februári farsangi bála, jelmezversenyre (tervezés).</p> <p>Kapcsolatfelvétel a VIT őr és a Pannónia Szőrmegvár KISZ-alapszervezete között.</p>	<p>(1) Elsősegélynyújtó tanfolyam önkéntes jelentkezés alapján.</p> <p>(2) Úttörővezető, Pajtás.</p>
Február 20. éves a CIMEA – úttörőbarátság	<p><i>Rajvezetőség</i>: A III. negyedévi program részletes kidolgozása.</p> <p><i>Rajmunka</i>:</p> <p>1. Egy külföldi gyermekszervezet megismerése (dal, játék stb.) – gyűjtőmunka.</p> <p>2. Faliújság készítése: 20 éves a CIMEA.</p> <p>3. Részvétel a CIMEA és a VIT jegyében rendezendő farsangi bálon.</p>	<p>Részvétel a Béke-barátság rajkiállításon örsönként.</p> <p>Őrök közötti jelmezverseny a farsangi bálon.</p> <p>Felkészülés a Forradalmi Ifjúsági Napokra – anyaggyűjtés faliújság készítéséhez.</p> <p>Részvétel az úttörőcsapat kulturális bemutatóján (február 7.).</p>	<p>(1) Elsősegélynyújtó tanfolyam.</p> <p>(2) Úttörővezető, Pajtás.</p>

4. 10. *rajfoglalkozás*: Húsz éves a CIMEA! – (története, dal, játék stb.) – február 14.
5. 11. *rajfoglalkozás*: Résztétel a CIMEA-vetélkedőn és a műsoros SZOLIDARI-TÁSI gyűlésen – február 21.
6. Színházlátogatás (A Pinocchio megtekintése rajkeretben).
7. Bélyegzős igazolások a kollektív próbálapokon.

III. NEGYEDÉV – 1978. március, április, május

Március FORRADALMI IFJÚSÁGI NAPOK

Rajvezetőség: A raj januári és a februári úttörőmunkájának értékelése, a rajvezetés önértékelése (II. negyedévi munka).

Rajmunka:

1. Résztétel a tavaszi ünnepek megrendezésében.
2. Résztétel a csapat „névadójának” megemlékezésében (2334. II. Rákóczi F. renc).
3. Programkészítés a szünidőre.
4. 12. *rajfoglalkozás*: expedíciós túra Alsóvároson az „Úttörők Szegedért” akcióval kapcsolatban (napsugaras díszítésű házak stb.). A túrán részt vesz a patronált 1. o. kisdobos raja is.
5. 13. *rajfoglalkozás*: az osztályba járó 3 kollégista lány meglátogatása – a kollégium bemutatása, dal, játék.
6. Bélyegzős igazolások a kollektív próbálapokon.

A hasznosanyag-gyűjtés tavaszi szakaszának előkészítése, megkezdése.

„Tavaszi kirajzás” 1. – Őrsi összejövetelek a szabadban: a természet megismerése, cselekvő természetvédelem, praktikus ismeretek – mozgásos versenyek.

Őrsi krónikások cikkírása a májusi VIT-vetélkedő szervezéséről (a forgatókönyv általános ismertetésével) a Pajtásnak.

- (1) Elsősegélynyújtó tanfolyam.
- (2) Tanévi program 82–85. o.,
Úttörővezető,
Pajtás.

Április Iskolai ünnepség

Rajvezetőség: A VIT-vetélkedő feltételeinek biztosítása, felkészülés.

Rajmunka:

1. Bekapcsolódás az iskolai ünnepség megrendezésébe.

Tavaszi kirajzás 2. – Őrsi portya akadályversennyel a Kállay-ligetben (munkásmozgalmi megemlékezés – verseny – játékok).

„Egy család – egy űr”: túrák a tavaszi szünidőben.

	<p>2. Szervezett készülés a május havi feladatok ellátására:</p> <ul style="list-style-type: none"> - VIT-faliújság tervezése; - VIT-vetélkedő előkészítése (csapatmegbízatás). <p>3. Társadalmi munka a Felszabadulás Mgtsz-ben vagy a FÜSZÉRT Vállalatnál.</p> <p>4. 14. <i>rajfoglalkozás</i>: expedíciós túra: városnézés (idegenvezetés gyakorlása) az „Úttörők Szegedért” akció keretében.</p> <p>5. Részvétel az „Úttörők Szegedért” akció II. szakaszában.</p> <p>6. Bélyegzős igazolások a kollektív próbálapon.</p>	<p>Fiúk „szervezett” locsolkodásai az őrsbeli lányoknál, szüleiknél.</p> <p>Részvétel az iskola hulladékgyűjtési akciójában.</p> <p>Őrsi foglalkozások családoknál.</p>
<p>Május</p> <p>VIT – 1978.</p>	<p><i>Rajvezetőség</i>: A szakpróbázás, próbázás előtti értékelés.</p> <p><i>Rajmunka</i>:</p> <p>1. A VIT-vetélkedő megrendezése (csapatmegbízatás – határidő: május 25., felelős: <i>rajvezetés</i>).</p> <p>2. A VIT történetének megismerése – faliújság készítése: a III. VIT 1951. – Berlin. (Csapatmegbízatás – határidő: május 10., felelősök: ifjúvezetők, őrsvetető-helyettesek.)</p> <p>3. Részvétel a városi sportnapon.</p> <p>4. 15. <i>rajfoglalkozás</i>: Megemlékezés a rajnévadóról: május 9. – a győzelem napja – béke – BÉKE raj (dal, játék).</p> <p>16. <i>rajfoglalkozás</i>: próbázás, szakpróbázás lezárása (az évi úttörőmunka értékelése).</p> <p>5. A nyári úttörőélet megvalósításának tervezése.</p>	<p>Anyák napja alkalmából őrsi köszöntések az őrsbeli édesanyáknak.</p> <p>Tavaszi kirajzás 3. – iskolai kirándulás: „Erdők napja”, akadályverseny.</p> <p>A „Teremtsünk értéket!” akció lezárása; értékelése (határidő: május 20., felelősök: őrsvetetők).</p> <p>Részvétel a gyermeknapi programokban.</p> <p>Őrsi kirándulások a KISZ-alapszervezetekkel együtt.</p>

A rajprogram bemutatása előtti felsorolásom nem volt teljes. Ami kimaradt, az Az általános iskolai nevelés és oktatás terve I. kötetéből és az ehhez kapcsolódó általános pedagógiai útmutatóból az úttörőmunkára vonatkozó részek ismertetése. Az oktatás-nevelés új terve bevezetésének – az 1978–79. tanévtől kezdődően – küszöbén hadd zárjam le fejtegetéseimet idézettel a fenti rendelkezés 1. kötetének „Az úttörőmozgalom sajátos feladatai” című részéből:

„Az úttörőmozgalom sajátos feladatait a gyermekek önkéntes és önálló tevékenységével valósítja meg. Az e tevékenység során szerzett tapasztalatok, élmények, kapcsolatok, ismeretek alakítják a gyermekek tudatát, világnézetét, erkölcsét, egész személyiségét, a közösség arcukat. E módszer lényeges eleme olyan megbízatások, vállalások alapján végzett tevékenységek szervezése, amely a mozgalom nevelési – politikai célkitűzéseinek irányában hat.

A mozgalom tevékenységi módszere négy pilléren nyugszik. A négy tevékenységscsoport:

- ismeretszerzés, tanulás,
- közéleti tevékenysége,
- közhasznú munka, részvétel a termelésben,
- a szabad idő felhasználása, szórakozás, játék.”

Az úttörőmozgalom idézett feladatai meghatározzák a rajvezető feladatait az úttörőévi munkaterv, programtervezet elkészítésében is. Természetesen az ő irányításával, a központi fő feladatok és a foglalkozási tervében meghatározottak szerint, az adott körülmények között a rajvezetésnek kell a rajprogramot összeállítani.



DR. ZUKOVITS IMRE

Pécs

Az iskolai oktató-nevelő tevékenység vezetésének, irányításának pedagógiai és pszichológiai kérdései

A korszerű iskolai munka feltételeinek biztosítása, az iskolák tartalmi, szervezeti, pedagógiai irányítása, ellenőrzése alapvető fontosságú minden igazgató számára. Ennek alapján állíthatjuk, hogy *az iskolavezetés módja, színvonala minden oktatási intézmény életében kulcskérdést jelent.*

A sajátos iskolavezetési kérdésekkel való foglalkozás nélkülözhetetlen a pedagógiai irányítás tudatosságának kifejlesztésében és az egyes iskolák adottságaihoz alkalmazkodó, változatos, sokoldalú vezetési eljárások kidolgozásában, illetve felhasználásában.

Az igazgató vezetői tevékenysége

Az igazgató munkájában két jellegzetes vonást különböztethetünk meg: a *vezetői* és a *végrehajtói* tevékenységet. Szeretnénk azonban hangsúlyozni, hogy ez az elhatárolás viszonylagos, hiszen az iskolai keretek között egyik oldalról vezetési, irányítási, a másik oldalról végrehajtói jellegről van szó. Ez a kapcsolat azonban nem lehet az akadály annak, hogy a *nevelőtestület vezetésével* összefüggő kérdésekkel, mint alapvető problémákkal részletesebben foglalkozzunk.

Az igazgató vezetői tevékenységének egyik sajátossága, hogy mások, a hozzá tar-